

معرفی آثار راه یافته به نهمین جشنواره ملی تئاتر ایثار

۱۷ اثر منتخب شامل ۹ نمایش خیابانی و هشت نمایش صحنه‌ای به نهمین جشنواره ملی تئاتر ایثار راه یافتند. این جشنواره از ششم تا دهم بهمن در تهران برگزار خواهد شد. آثار راه یافته به دو بخش خیابانی و صحنه‌ای نهمین جشنواره ملی تئاتر ایثار معرفی شدند. هیأت انتخاب آثار بخش خیابانی شامل: احمد نداف،

هادی کیانی و داریوش نصیری، اسامی آثار راه یافته به این رویداد به این شرح است: «توب یا توب»، «لین یک احمدآباد»، «دونت»، «کالبدشکافی»، «بوی سیب تازه طعم مرگ می‌دهد»، «از خود گذشتن»، «مدرسه ما»، «ذوالفقار» و «به توان نفس هایت». در بخش صحنه‌ای، هیأت انتخاب شامل سیامک موسوی، مهدی نصیری و امیرحسین حریری، آثار

ابتلای شعر به روزمرگی

دبیر علمی جشنواره شعر فجر در گفت وگو با «جام جم» تأکید کرد آیین نامه این رویداد ادبی نیاز به تجدید نظر دارد

آرش شفاعی
آرژوه فرهنگ و هنر

نوزدهمین دوره جشنواره بین‌المللی شعر فجر امروز در شیراز درحالی به کار خود پایان می‌دهد که اسامی نامزدهای این جایزه چند روز پیش اعلام شد. مهم‌ترین تغییر جشنواره امسال، حذف بخش شعر کودک و نوجوان بود. شعر کودک و نوجوان از سال گذشته در جایزه ملی ادبیات کودک و نوجوان بررسی می‌شود که قرار است سال آینده بخش بین‌الملل آن برگزار شود. در مورد این جشنواره و چند و چون برگزاری‌اش، بحث‌های مختلفی در میان

شاعران و منتقدان ادبی به راه افتاده است. بسیاری بر این نظرنند که شکل فعلی برگزاری جشنواره که بیشتر به یک جایزه انتخاب کتاب سال می‌ماند، نمی‌تواند در تحقق اهدافی که این جشنواره برای آن ایجاد شده، تمریخش باشد. در این زمینه دیدگاه بسیاری از اهل ادب این است که آیین‌نامه جشنواره بعد از حدود دو دهه از برگزاری آن، نیاز به تجدیدنظری اساسی دارد. دبیر علمی جشنواره، فریبا یوسفی هم این دیدگاه را تأیید می‌کند و در گفت‌وگویی که با هم خواهیم خواند، معتقد است زمان تجدیدنظر در برخی بخش‌های جشنواره و چگونگی اجرای آن رسیده است.

مجموعه شعرهای این دوره جشنواره شعر فجر را بررسی کرده‌اید و امروز قرار است به بهترین‌های‌شان جایزه بدهید. سطح کیفی آثار جشنواره را چگونه دیدید؟

اگر بخواهیم به این پرسش پاسخی فراتر از سطح بررسی کتاب‌های موجود بدهیم و به شعر به شکل بنیادین آن توجه کنیم، باید بگوییم من همیشه فکر می‌کنم که ما نباید پایه و ریشه‌ای از شعر را که به امروز رسیده، فراموش کنیم یا از آن جدا شویم و نباید ارتباط مان با آن پیشینه قطع کنیم ضعیف‌شود؛ زیرا آن ریشه و اصل باعث شده که شعر فارسی به درختی استوار تبدیل شود و بار و ثمری که امروز از آن بهره‌مند می‌شویم، به وجود بیاید.

با این نگاه، من فکر می‌کنم که شعر روزگار ما نسبت به گذشته از بعضی ویژگی‌های لازم، ازجمله اندیشه و نگاه عمیق به انسان و برخی موضوعات ازلی و ابدی انسانی فاصله گرفته است. به نظر می‌رسد این موضوعات در مجموعه شعرهایی که امروزه منتشر می‌شود و ازجمله در کتاب‌های شعری که امسال در جشنواره بررسی شدند، ضعیف و کم‌رنگ شده‌اند.

این درحالی است که با توجه به شرایط روز و امکانات و ویژگی‌هایی که شاعران امروز به آنها دسترسی دارند، این توقع وجود دارد که این نگاه بنیادین تقویت می‌شود که چرا ما با این همه امکانات نسبت به نسل‌های پیشین ضعیف‌تر عمل می‌کنیم. بخشی از این موضوع به ویژگی روزگار ما مربوط می‌شود. به هر حال همان‌طور که در روزگار ما استفاده از ظروف مسی و مقاوم که سال‌ها

و قرن‌ها دوام داشت، به ظروف یک‌بار مصرف رسیده است، این نگاه یک‌بار مصرف و روزمره و این تغییر در نوع نگاه ما به جهان هم تأثیرگذار است

اگر هدف این باشد که این نگاه و آسیمی که از آن حرف می‌زنید در شعر کم‌شود، به نظر تان خود جشنواره می‌تواند کاری کند؟ یعنی حداقل بتواند از طریق دوره‌های آموزشی و انتخاب کتاب‌ها، این توجه و رویکرد را منتقل کند.

به نظرم اگر خود جشنواره با توجه به سیاست‌ها و اساسنامه‌ای که دارد، ناگزیر بیشتر روی انتخاب کتاب‌ها متمرکز شود، انتخاب کتاب‌ها می‌تواند این جریان‌سازی را ایجاد کند. شاعری که کتابش انتخاب می‌شود، به هر حال شعرش به‌طور خاص دیده می‌شود. کتابش دیده و خوانده می‌شود و تأثیر می‌گذارد. اگر کتاب خیلی ویژه‌ای باشد، حتما می‌تواند تحولی ایجاد کند اما مسأله این است که ما هنوز کتاب‌هایی

انتخاب می‌کنیم که نمی‌تواند آن انتظار عظیمی را که از شعر داریم، برآورده کند. ما از نسل امروز و شاعر امروز توقع داریم که شعر را از قلای که تا امروز فتح شده، بالاتر ببرند. این توقع با شکل فعلی برآورده نمی‌شود و شاید بشود به جریان‌سازی‌های دیگری فکر کرد که رسیدن به آنها زمان می‌برد.

من در حد تجربه این یکی دو ماهی که در جریان نوزدهمین جشنواره فجر بودم، ایده‌های زیادی به ذهنم رسید اما اکنون که اختتامیه برگزار می‌شود، همه چیز تمام می‌شود و من دقت‌م را می‌بندم و می‌روم.

سال آینده نزدیک جشنواره فجر، یک عزیز دیگری می‌آید و شروع به کار می‌کند و تا راهکار دستش بیفتد، جشنواره به پایان رسیده است. من بر از طرح و ایده هستم و به ذهنم می‌آید که چه کارهایی می‌شود کرد اما اختتامیه برگزار شده و جشنواره تمام شده و کاری از دست‌مان برنمی‌آید. در حین برگزاری هم مشغول اجرای برنامه‌هایی بودیم که از قبل تعیین شده بود و باید آنها را اجرا می‌کردیم. اگر می‌خواستیم تحولی ایجاد کنیم، زمان و امکانات نداشتیم. برای مثال من پیگیری زیادی کردم که فهرست کتاب‌اولی‌ها را به من بدهند تا از بین کتاب‌اولی‌ها چند انتخاب داشته باشیم و شاعرانی که اولین بار است کتاب چاپ می‌کنند و کتاب‌های خوبی‌هم دارند، تشویق کنیم تا آنها یی که کتاب‌اولی بودند و کتاب‌های ساده و معمولی چاپ کرده‌اند، بدانند که باید درست کار کنند.

این لیست تا همین لحظه به دست من نرسیده و چند بار پیگیری کردم. عذرشان البته موجه است چون مشغول تهیه بلیت برای مهمانان خارجی و تدارکات جشنواره هستند و فرصت ندارند. اما اگر قرار بود بعد از پایان جشنواره به من بگویند چه طرحی داری، من می‌توانستم از ظرفیت شاعران حاضر، دبیران و داوران دوره‌های قبل جشنواره و کسانی که واقعا دلسوز شعر هستند و تجربه‌هایی دارند استفاده کنم. ما می‌توانستیم از آنها تجربه‌های سال‌های قبل را بگیریم و یک اساسنامه جدید بنویسیم. اگر تحولی ایجاد کنیم اما باید به هر حال بخواهند.

به نظرم این موضوع که آیین‌نامه جشنواره شعر نیاز به بهسازی دارد و شکل فعلی برگزاری جشنواره در شأن شعر و تأثیرگذار نیست، در میان شاعران خیلی مطرح می‌شود. بالاخره ارشاد هزینه سنگینی می‌کند اما جشنواره آن تأثیری که لازم است، ندارد و ضعیف است. به عنوان کسی که این دوره دبیری را داشتید و از نزدیک در جریان برگزاری جشنواره هستید، به نظر تان چقدر لازم است این اساسنامه تغییر کند؟

من علاوه بر این که در این دو ماه تجربه دبیری علمی

راه یافته به نهمین جشنواره ملی تئاتر ایثار را به این شرح معرفی کردند: «منطقه ۱۲ نقطه F»، «بوکسور»، «داره بارون می‌باره»، «ریگ چاه»، «وقتی کلاغ‌ها آواز می‌خوانند»، «خانه مادری»، «آشیانه» و «بیجن». نهمین جشنواره ملی تئاتر ایثار از ششم تا دهم بهمن به میزبانی بنیاد شهید و امور ایثارگران تهران و دبیری محمد کرم‌اللهی در تهران برگزار می‌شود.

جشنواره را داشتم، سال هاست در حوزه هنری و در دفتر شعر خدمت می‌کنم و مستقیماً با شاعران جوان، میانسال و پیشکسوت در ارتباط هستم. درخواست‌ها و انتظارات آنها را می‌بینم و فکر می‌کنم نیاز به تغییر وجود دارد. واقعا باید کاری کرد، چون به هر حال زمانی که این اساسنامه نوشته شد، حاصل فکر و تجربه‌ای بود که سال‌ها قبل اتفاق افتاده بود اما مگر جریان شعر را کد است؟ این جریان پیویاست، حرکت دارد و مرتب با روز خودش را وفق می‌دهد. لازم است که تغییراتی برای اثرگذارتر برگزار کردن جشنواره در روند برگزاری آن ایجاد شود.

پرسش دیگر من درباره بخش محاوره است. به نظر تان در این بخش واقعا به اندازه‌ای کتاب داریم که با مجموعه شعرهای کلاسیک و نو رقابت کند یا اصلا لازم است چنین بخشی وجود داشته باشد؟ چون هر سال وقتی نامزدهای جشنواره اعلام می‌شود، می‌بینیم که کتاب‌های این بخش شاید حدود یک‌پنجم یا کمتر از کتاب‌های دیگر بخش هاست.

من دقیقاً با شما هم‌نظرم. فکر می‌کنم زمانی که پیشنهاد داده شد یک بخش مستقل به‌عنوان شعر محاوره در جشنواره فجر دیده شود شاید تصور بر این بود که در این زمینه می‌شود کارهای قابل ملاحظه‌ای عرضه کرد. همان‌گونه که برای مثال من الان احساس می‌کنم در بخش بین‌الملل لازم است که ما بخش شعر ترجمه را اضافه کنیم تا وجه بین‌المللی جشنواره را تقویت کند و به ترجمه شعر از فارسی و به فارسی کمک کند، آن زمان هم شاید این

ضرورت احساس می‌شده اما وقتی که در ادامه دیدیم این بخش کارایی ندارد و کارهایی که تولید می‌شود، اصلاً قابل دفاع نیست، فکر می‌کنم دیگر از یک جایی باید جلویش گرفته می‌شد.

همین حالا هم ما چند نامزد معرفی کردیم و بالاخره کسانی که در این بخش به‌عنوان کارهای شاخص‌تری دیده شدند، در مقایسه با شعر کلاسیک و شعر نو واقعا در یک سطح خیلی متفاوتی قرار دارند. این از جمله کارهایی است که فکر می‌کنم لازم است که حتما صورت بگیرد و حتی امسال هم صحبت‌هایی شد تا تجدیدنظری صورت بگیرد اما از آنجا که فرصت کم بود، با همان روال ادامه دادیم.

بخش دیگری در جشنواره داریم به نام «درباره شعر» که به آثار پژوهشی در حوزه شعر معاصر می‌پردازد. این بخش معمولاً برگزیده ندارد و تقریباً هر سال با شایسته تقدیر تمام می‌شود. آیا امسال برگزیده داریم یا نه؟ کتاب‌های این بخش در چه سطحی بودند؟

اتفاقاً روی این موضوع صحبت شد و یکی از داوران می‌گفتند که کارهای قابل دفاع و خوبی داشتیم. یعنی در موضوع‌های تازه، اثر برگزیده‌ای داریم که از میان آثار آبرومندی که وجود داشت، انتخاب شده بود و انتخاب خوبی بود که هم رضایت داوران را داشت و داوران کیفیت آثار این بخش را همگی تأیید کردند. این‌گونه نبود که بخواهیم از میان آثار یکی را انتخاب کنیم که فقط برگزیده داشته باشیم بلکه انتخابی بود که به نظر داوران قابل دفاع قاضی، کارشناس در سراسر اهل شعر و آبرومند است.

برگزاری نشست کتاب «یک قاسم دو کربلا»

کتاب «یک قاسم دو کربلا»، روایت نادر نوروزشاد، راوی و خبرنگار دوران دفاع مقدس با حضور مجید مرتضی نویسنده و پژوهشگر و همچنین مرتضی قاضی، کارشناس در سراسر اهل قلم

معرفی و بررسی شد. در این نشست مرتضی قاضی گفت: کتاب دو خط روایی از روایت‌های نادر نوروزشاد از جنگ تحمیلی و روایت‌ها و خاطراتی از شهید حاج قاسم سلیمانی را بیان می‌کند که این مدل نویسندگی و بیان روایت‌ها باعث جذابیت داستانی کتاب شده است. وی در ادامه این نشست گفت: این ترفند که با تیتتر «حمله شیمیایی حاج قاسم» همه جاترند شد، از این قرار است که حاج قاسم در یکی از عملیات‌ها چربی گوشت را به صورت انبوه در آتش ریخته و بو و دود آن باعث آزار نیروهای بعنی شده است. سانکهن ادامه داد: خیلی از راویان دفاع مقدس به دلایل مشخص اهل بیان خاطرات خودشان نیستند و به سختی می‌شود از آنها اطلاعاتی گرفت و باید با ارتباطات بسیار دوستانه وارد شد.

۳۰۰ برگزیده در دوره چهارم جشنواره امامت و مهدویت

مدیرعامل مؤسسه علمی، فرهنگی امامت و مهدویت گفت: پیش‌بینی دریافت ۱۵۰ هزار اثر در چهارمین جشنواره امامت و مهدویت محقق و بیش از ۶۰ هزار اثر از این آثار در سامانه طراحی شده، ثبت شد. سید جواد جعفری در آیین اختتامیه چهارمین جشنواره علمی، فرهنگی و هنری امامت و مهدویت که با حضور رئیس دانشگاه آزاد اسلامی، معاونان و جمعی از دانشگاهیان و برگزیدگان ۶۲ برنامه جشنواره در قم برگزار شد، گفت: جشنواره امامت و مهدویت با ۱۰ استان کار خود را آغاز کرد و اکنون در تمامی استان‌های کشور و در قالب ۶۲ برنامه برگزار می‌شود. او افزود: از برکات برگزاری این جشنواره، انجام کارهای مختلف پژوهشی، ادبی، هنری و... روی زیارت جامعه کبیره بود و در استان‌های مختلف ازجمله در خراسان رضوی چاپ کتاب، کهگیلویه و بویراحمد (نظم زیارت جامعه کبیره)، البرز (شرح زیارت جامعه کبیره)، زنجان، فارس و قم (برگزاری همایش زیارت جامعه کبیره) فعالیت‌های خوبی در این محور انجام شد.

معرفی برگزیدگان جشنواره قصه‌گویی کانون

این جشنواره که با هدف ترویج فرهنگ قصه‌گویی و شناسایی استعداد‌های جوان در این حوزه برگزار شد، شاهد حضور شرکت‌کنندگانی از کشورهای مختلف جهان بود. اسامی بخشی از برگزیدگان جشنواره

بین‌المللی قصه‌گویی به این شرح است: بخش حضوری: حسن جعفری با قصه «پیروز میدان»، حمیده ابریشمی با «ملا بوچی»، صغری خواجوی‌نژاد با «مشدی گلین» در بخش سنتی کلاسیک پدربزرگ و مادربزرگ (بین‌الملل)، در بخش قصه‌گویی سنتی کلاسیک ۱۷ سال به بالا (بین‌الملل) زینب رجبی با قصه «سببیل»، فائزه خسروی با «رضایت‌نامه»، فاطمه محمدی با قصه «میخ‌اجدادی» برگزیده و جوما جوجا با قصه «کلاغ و روپاه» از کنگو شایسته تقدیر شدند. در بخش قصه‌گویی سنتی کلاسیک ۱۲ تا ۱۷ سال (بین‌الملل) زینب محمدطاها اعتمادیان با قصه «ناشنایی» و کیارش رهبری با قصه «پادشاه کوچک و غول‌های بزرگ» معرفی شدند. در بخش قصه‌گویی مدرن علیرضا کالوت با قصه «مرد فریکار مالک روستا می‌شود» از لنینا و... در گروه سنی ۱۷ سال به بالا معرفی شدند.

کامکارها ۱۲ اسفند مجدد روی صحنه می‌روند

با توجه به اسقبال مردم در ۲۲ و ۲۹ دی، کنسرت «آتش زنده: کنسرت ارکسترال کامکارها» ۱۲ اسفند ۱۴۰۳ در دو سانس ۱۹ و ۲۲ مجدد برگزار می‌شود. بلیت‌فروشی این کنسرت از اول اسفند در سایت فیدیبو صورت می‌گیرد. ارسلان کامکار، ارژنگ کامکار، اردشیر کامکار، اردوان کامکار و قشنگ کامکار با رهبری ارکستر ارسلان کامکار کنسرت جدید خود را روی صحنه می‌برند. قشنگ کامکار که در اجرای قبلی حضور داشت در کنسرت اسفند کنار خانواده خود خواهد بود. کنسرت مایستر این اجرا پدram فرسوفی است. قطعاتی چون «آفتاب می‌شود»، «نوروز»، «کنانه»، «کاروان»، «منظومه مولانا»، «خوشه هورامان»، «یاران یاران»، «لرزان»، «میان تاریکی»، «سنائی»، «شیرین گیان»، «قاسم خان» بخش‌هایی از رپرتوار این کنسرت را تشکیل می‌دهند. فروش بلیت این کنسرت از ساعت ۱۲ ظهر اول اسفند ۱۴۰۳ به‌طور اختصاصی در بخش بلیت‌فروشی کنسرت در فیدیبو به آدرس https://ticket.fidibo.com/ آغاز می‌شود.

